



2022-05-12 Nr. S-024

Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijai

sumin@sumin.lt

DĖL TOLIMOJO SUSISIEKIMO ORGANIZAVIMO PASIBAIGUS EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI

Tolimasis susiekimas reguliariais tolimojo susisiekimo maršrutais keliais organizuojamas remiantis 2006 m. vasario 14 d. įsakymu LR Susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-62 patvirtintomis Leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės). Šių taisyklių 30⁴.3. punktas numato, jog maršruto reiso sustabdymas panaikinamas praėjus mėnesiui po valstybės lygio ekstremaliosios situacijos visoje šalyje panaikinimo.

Ekstremali situacija Lietuvoje panaikinta 2022 m. gegužės 1 d., todėl vadovaujantis Taisyklių minėtu punktu, sustabdyti vežėjų reisai turėtų būti atnaujinti nuo 2022 m. birželio 1 d. Lietuvos keleivių vežimo asociacija, kreipiasi dėl galimybės ministerijai inicijuoti Taisyklių pakeitimą, nustatant sustabdytų maršrutų laipsnišką atnaujinimą bei pereinamojo laikotarpio šiam atnaujinimui numatymą.

Neginčijama, kad dėl paskelbtos ekstremaliosios situacijos bei karantino per paskutiniuosius dvejus metus keleivių skaičius drastiškai sumažėjo – jei 2019 m. tolimojo susisiekimo maršrutais buvo vežta 8,1 mln. keleivių, tai 2020 metais prasidėjus pandemijai keleivių buvo vežta beveik dvigubai mažiau – 4,1 mln., o 2021 metais jų liko tik 3,4 mln., t.y. net 58 proc. mažiau nei 2019 metais ir 18 proc. mažiau nei 2020 metais¹.

Valdant pandemiją, žmonės buvo skatinami mažiau judėti, tam tikrais laikotarpiais buvo iš vis įsakmiai ribojamas mobilumas. Šie veiksmai buvo suprantami ir pateisinami dėl pandemijos sukeltų grėsmių mažinimo, tačiau per šį laikotarpį susiformavo ir keleivių įpročiai mažiau keliauti viešuoju transportu ir labiau naudotis nuosavais automobiliais.

Prognozuojama, kad praeis 1, 2 ar net 3 metai, kol keleivių srautai grįš į iki karantininį lygį, tai vyks palaipsniui, reikės nemažai valstybės lygio priemonių skatinančių labiau naudotis viešuoju transportu, kad keleiviai vėl atrastų keliavimo viešuoju transportu privalumus.

Pažymėtina, kad per šį ekstremaliosios situacijos ir karantino galiojimo laikotarpį vežėjai veiklą vykdė savo rizika ir prisiėmė patirtus nuostolius. Jokie tiksliniai nuostolių kompensavimo mechanizmai nebuvo numatyti. Susisiekimo ministerijai priėmus teigiamai vertinamą sprendimą leisti stabdyti maršrutus, vežėjai kai kuriuos maršrutus sustabdė, siekdami išvengti dar didesnių nuostolių, todėl greitas – per 1 mėnesį – jų atnaujinimas lems nuostolių didėjimą veikloje, nes keleivių taip greitai tolimojo susisiekimo maršrutuose daugiau neatsiras.

Be to, pasiruošimas sustabdytų maršrutų atstatymui reikalauja laiko: reikia perskirstyti transporto priemones, priimti darbuotojus į darbą (kaip žinia darbo jėgos šiame sektoriuje trūkumas yra žymus), t.y. iš esmės atlikti visus pasiruošimo darbus, kuriems 1 mėn. laikotarpis nėra pakankamas.

Šiuo metu vežėjai, siekdami išvengti dar didesnių nuostolių, jau teikia ar ruošiasi pateikti nemažai prašymų atsisakyti sustabdytų tolimojo susisiekimo maršrutų, tuo pačiu tikisi, kad žmonės pradės keliauti šiek tiek vėliau, rudenį, todėl vežėjai tikisi geros valios ir supratimo, tikisi, kad Susisiekimo ministerija priims sprendimą dėl galimybės laipsniškai, per ilgesnį, pavyzdžiui, 6 mėnesių pereinamąjį laikotarpį atnaujinti

¹ Statistikos departamento duomenys.

sustabdytus maršrutus.

Atsižvelgiant į tai, **prašome** pratęsti iki 6 mėnesių eismo atstatymą sustabdytuose maršrutuose, papildyti Taisyklių 30⁴.3. punktą nuostata *Šis terminas gali būti pratęstas papildomam 6 mėn. laikotarpiui LTSA sprendimu, vežėjui pateikus prašymą dėl sustabdymo pratęsimo* ir išdėstyti taip:

„30⁴.3. praėjus mėnesiui po valstybės lygio ekstremaliosios situacijos visoje šalyje panaikinimo. Šis terminas gali būti pratęstas papildomam 6 mėn. laikotarpiui Lietuvos transporto saugos administracijos sprendimų, vežėjui pateikus prašymą dėl sustabdymo pratęsimo.“

Pagarbiai

Prezidentas

Gintaras Nakutis